

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA,

Aşağıdaki sorularımın Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İstanbul Milletvekili
Melika Onur

HES projelerine karşı, doğaya vereceği geri dönüşü mümkün olmayan zararlar için halkın verdiği tepkiler, Türkiye genelinde eylem ve protesto şeklinde gerçekleşmektedir. Aynı zamanda HES'lere karşı sürdürülen hukuksal mücadele devam etmektedir.

Her gün birçok HES projesi için durdurma ve iptal kararı verildiği basına yansımaktadır. Son olarak 26.07.2012 tarihinde Zorlu Enerji Elektrik Üretim A.Ş.'nin Denizli ilinde kurulacak olan 127,8 MWm / 124 MWe kurulu güce sahip Sami Soydam Sandalcık Barajı HES üretim lisansı iptal edilmiştir. Yine 26.07.2012 tarihinde Kastamonu'da Loç Vadisi için verilen hukuk mücadelesinde; hem lisans iptaline davada verilen Yürütmeyi Durdurma, hem ÇED olumlu kararının iptali davasında ikinci kez Yürütmeyi Durdurma kararı çıkmıştır.

20.07.2012 tarihinde Ankara'da Süvari Çayı üzerine yapılmak istenen Dereli HES projesi için mahkemeden yürütmeyi durdurma kararı çıkmıştır.

Yakın tarihlerde Tunceli'deki Munzur Vadisi'nde yapılması planlanan 5 HES projesinden ikisi Ankara 10'ncu İdare Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. Rize İdare Mahkemesi, Artvin'in Şavşat İlçesi Arpalı Deresi üzerinde yapımı planlanan Susuz Regülatörü ve Hidroelektrik Santralı projesi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın verdiği ÇED olumlu raporu için yürütmeyi durdurma kararı vermiştir.

Ayrıca bu zamana dek basına yansıyan haber derlemelerine göre:

- 170 HES projesinin bulunduğu Trabzon'da Tonya ilçesine bağlı Fol Deresi üzerinde yapılması planlanan Çamlı Regülatörü ve HES projesi için valiliğin verdiği 'ÇED gerekli değildir' kararı, Trabzon İdare Mahkemesi'nce 'iptal' edildi.
- Sivas İdare Mahkemesi Erzincan'ın Kemaliye ilçesinde yapımı planlanan Gökçeköy HES projesi için valiliğin verdiği 'ÇED gerekli değildir' kararını iptal etti.
- Antalya'nın Kumluca ilçesi sınırlarında bulunan Alakır Vadisi'ndeki 4 HES projesi de yargı engeline takıldı. Antalya 1. ve 2. Bölge İdare Mahkemeleri, Alakır-1, Alakır-2, Kürce ve Dereköy HES için eski adıyla Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından verilen 'ÇED gerekli değildir' kararının yürütmesini durdurdu. Mahkemenin durdurma kararında, projelerin çevreye telafisi imkânsız zararlar vereceği belirtildi.
- Rize Güneysu Gürgen Vadisi'nde, Baro Enerji tarafından yapımı planlanan Alicik HES ile Rize İpekyolu enerji firmasınca planlanan Tepe HES projesi, Rize İdare Mahkemesi tarafından iptal edildi. Heyet, projelere bakanlık tarafından verilen 'ÇED olumlu' kararında hata ve eksiklikler olduğunu vurguladı.
- Keşap ilçesine bağlı Büyükdere Çayı üzerindeki Büyükdere Regülatörü ve HES projesi hakkında verilen yürütmeyi durdurma kararına valilik itiraz etmişti. Valiliğin bu itirazı reddedildi.

Yaşam ve su hakkına sahip çıkan yerel halkın haklılığı yargı ve bilirkişi heyetleri tarafından da onaylanmaktadır. Mahkemeler Artvin'den Sinop'a, Erzurum'dan Mersin'e kadar açılan tüm davalarda sürekli iptal ve yürütmeyi durdurma kararı vermektedir.

Buna rağmen alınan kararlar uygulanmamakta, halkın haklı tepkisi dikkate alınmamakta, durum giderek krize sürüklenmektedir.

Öte yandan Orman ve Su İşleri Bakanı HES direnişine karşı herhangi bir duyarlılık göstermemiş, aksine son yaptığı açıklamalarda 12.12.2012'de saat 12:12 olduğunda 112 tesis açacaklarını ilan etmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Şu zamana kadar kaç tane HES projesi için iptal davası açılmıştır?
- 2- Kaç davada HES projesi için iptal kararı çıkmıştır?
- 3- Şu zamana kadar kaç tane ÇED raporu iptali davası açılmıştır?
- 4- Kaç davada ÇED raporunun iptali kararı çıkmıştır?
- 5- Lisans veya ÇED raporunun iptali kararı çıkan HES projelerinin kaç tanesinde dava kararı uygulanmış ve iptal edilmiştir?
- 6- Yürütmeyi durdurma kararı çıktıktan ve bölgenin olumsuz etkilendiği bilirkişi heyeti tarafından raporlandıktan sonra kaç HES projesinin planlandığı bölgede mahkeme kararları uygulanmıştır ve yürütme durdurulmuştur?
- 7- Mahkemenin durdurma kararında, projelerin çevreye telafisi imkânsız zararlar vereceği belirtilmesine rağmen, kararı uygulamayan, yürütmeyi durdurmayan ve çevreye zarar veren şirketlere ne gibi yaptırımlar uygulanacaktır? Çevreye telafisi imkansız zararlar Bakanlık tarafından nasıl telafi edilecektir?
- 8- Bakanlığın açmayı planladığı 112 tesis hangi aşamadadır? Açılması planlanan 112 tesis içinde yürütmesi durdurulan, lisansı veya ÇED raporu iptal edilen HES projesi var mıdır? Varsa kaç tanedir?